

Ing. Ivan BERNÁTEK
generálny riaditeľ

Bratislava: 29. novembra 2007
Číslo: P-R-5720/2007

Vážený pán minister,

v nadväznosti na Vaše stanovisko č. j.: MF/18812/2007-411 zo dňa 14. júna 2007 k materiálu „Návrh strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne“ Vám zasielam vyhodnotenie Vašich pripomienok, návrhov a námietok. Keďže rokovanie vlády Slovenskej republiky o predmetnom materiáli bolo prerušené z dôvodu, že v tom čase bol v legislatívnom procese návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, a ktorý už v súčasnosti bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky, privítal by som stanovisko k upravenému materiálu a k vyhodnoteniu Vašich pripomienok v čo možno najkratšom čase, aby som mohol požiadať o opätovné zaradenie materiálu na rokovanie vlády Slovenskej republiky.

K Vaším jednotlivým pripomienkam, návrhom a námietom uvádzam:

K Predkladacej správe

Z Predkladacej správy vyplýva, že predložená stratégia nie je v súlade s rozpočtovým výhľadom najmä z dôvodu snahy Sociálnej poisťovne zmeniť tvorbu správneho fondu. Zo stratégie nie je zrejmé, o koľko chce Sociálna poisťovňa zvýšiť percento tvorby správneho fondu. Zároveň upozorňujem na skutočnosť, že jedným z cieľov Sociálnej poisťovne je zvýšenie úspešnosti výberu príspevkov poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie na 97,5 % do roku 2010, pričom tieto príspevky tvoria základ tvorby správneho fondu. Zvýšením úspešnosti výberu poistného sa vytvára priestor na dodatočné zdroje pre správny fond. V prípade, ak ani tieto zdroje nebudú postačujúce na krytie potrieb správneho fondu, potom navrhujem pristúpiť k zmene, resp. zvýšeniu percenta tvorby správneho fondu. **Uvedené považujem za zásadné.**

***Pripomienka sa akceptuje.** Upresnenia tvorby správneho fondu na základe prehodnoteného rozpočtového výhľadu do roku 2012 v zmysle novelizácie zákona o sociálnom poistení sú zapracované priamo do bodu 5.1. Finančné zdroje a detailnejšie sú uvedené v prílohe.*

K bodu 4.3. Sústava strategických cieľov

Na strane 9 sa uvádza, že „Stratégia Sociálnej poisťovne vychádza zo v súčasnosti platnej legislatívy a nezohľadňuje niektoré diskutované zámery, ako napr. zjednotenie výberu daní a odvodov prechodom výberu poistného zo Sociálnej poisťovne na daňové úrady“. Stratégia Sociálnej poisťovne musí vychádzať z platnej

legislatívy, avšak keďže je koncipovaná do roku 2012, časovo sa prekrýva s obdobím, v ktorom sa plánuje realizácia reformy daňovej a colnej správy a zjednotenia výberu daní, cieľ a odvodov. Z uvedeného dôvodu navrhujem doplniť do materiálu osobitnú časť, ktorá sa bude venovať zámeru zjednotenia výberu daní, cieľ a odvodov. **Táto pripomienka je zásadná.**

Pripomienka sa akceptuje, materiál bol doplnený.

K bodu 4.3.1.1. Súčasný stav

Táto časť nedostatočne pomenúva existujúce problémy Sociálnej poisťovne vo vzťahu ku svojim klientom. Súčasný stav tiež charakterizuje procesná chybovosť na strane Sociálnej poisťovne, obtiažna komunikácia s pobočkami Sociálnej poisťovne, chybné spracovanie klientských dát, oneskorenia v dodržiavaní zákonných lehôt a všeobecne procesné nedostatky. V popise súčasného stavu je podľa môjho názoru potrebné priznať nedostatky, aby nadväzujúce ciele a opatrenia stratégie sledovali ich odstránenie. Túto časť materiálu odporúčam dopracovať v zmysle uvedeného.

Pripomienka sa akceptuje, materiál bol doplnený.

K bodu 4.3.1.2. Vízia

Navrhujem víziu preformulovať nasledovne: „Víziou Sociálnej poisťovne v oblasti vzťahu so svojimi klientmi je ambícia stať sa modernou inštitúciou, ktorá efektívne vykonáva pre svojich klientov všetky zákonom zverené činnosti s cieľom svojimi proklientsky orientovanými službami naplniť ich zákonné nároky.“

Pripomienka sa akceptuje, vízia bola preformulovaná.

Verejnoprávnu inštitúciou s význačnou a unikátnou pozíciou v systéme sociálneho poistenia v SR Sociálna poisťovňa už v súčasnosti je a z uvedeného dôvodu takáto úloha nemôže byť predmetom vízie. Sociálna poisťovňa vykonáva aj iné zverené činnosti (postupovanie príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, určenie dôchodkovej správcovskej spoločnosti a registrácia zmlúv o starobnom dôchodkovom sporení) ako sociálne poistenie. Uvedené považujem za potrebné premietnuť v celom dokumente, kde sa pojednáva o vízii.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.1.4. Opatrenia

Predposledný odsek na strane 12 žiadam vypustiť, pretože tento odsek je nezrozumiteľný. Nie je jasné, čo sa rozumie proklientsky orientovanými vyváženými legislatívnymi zmenami, druhá časť vety nesúvisí s prvou časťou vety a prvá časť vety mylne uvádza, že Asociácia dôchodkových správcovských spoločností zastupuje záujmy sporiteľov (zastupuje záujmy dôchodkových správcovských spoločností, ktoré sa môžu niekedy prekrývať so záujmami sporiteľov). **Zásadná pripomienka.**

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Opatrenie na strane 13 „zlepšenie informovanosti klientov“ hovorí iba o pasívnych formách informovanosti, t.j. Sociálna poisťovňa sprístupní informácie na verejne prístupných miestach. Chýba aktívne informovanie klienta, napr. v súlade s proklientským prístupom, pravidelné informovanie klientov formou automaticky generovaných SMS alebo e-mailom, napr. o termínoch na splnenie zákonných povinností súvisiacich so sociálnym poistením a o ďalších zmenách.

Pripomienka sa akceptuje, text bol doplnený.

K bodu 4.3.2.1. Súčasný stav

Na strane 14 predposledný odsek považujem za nezrozumiteľný, napr. čo sa rozumie zväčšením priestoru pre posilnenie verejnoprávneho charakteru Sociálnej poisťovne. Z uvedeného dôvodu navrhujem tento odsek preformulovať a vysvetliť, inak nemá praktický význam.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Na strane 15 žiadam preformulovať, vysvetliť alebo vypustiť konštatovanie, že „z hľadiska ochrany záujmov klientov, ako aj z ďalších dôvodov vyplývajúcich z verejnoprávnosti Sociálnej poisťovne a jej vzťahu k štátnemu rozpočtu, zostáva problematickým aj vzťah k II. kapitalizačnému pilieru“ z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti a nekonkrétnosti. **Zásadná pripomienka.**

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.2.4. Opatrenia

Navrhujeme zosúladiť text s názvom, pretože v uvedenom texte sa žiadne opatrenia nenachádzajú.

Pripomienka sa akceptuje, text bol v upravený.

K bodu 4.3.2.5. Strategický cieľ č. 2 – Obraz a dôveryhodnosť Sociálnej poisťovne

V tejto časti sa uvádza, že cieľom Sociálnej poisťovne je „vytváranie pravdivého obrazu v masovokomunikačných prostriedkoch tak, aby bolo možné postupne dosiahnuť jednoznačne kladný vzťah klientov a širšej verejnosti k Sociálnej poisťovni.“ Podľa môjho názoru ide o možný rozpor v tom, že pravdivý obraz o inštitúcii nemusí jednoznačne smerovať ku kladnému vzťahu klientov k tejto inštitúcii. V tejto časti dokumentu sa však uvedené vopred predpokladá. Takisto v časti 4.3.2.6. Opatrenia sa uvádza, že pravdivý obraz o Sociálnej poisťovni sa dosiahne poskytovaním informácií o úspechoch a kladných ohlasoch klientov na činnosť Sociálnej poisťovne, ale podľa môjho názoru takýto obraz nebude pravdivý a objektívny.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.2.6. Opatrenia

Na strane 17 v poslednom odseku sa správne uvádza, že kladný vzťah závisí od kvality individuálnych služieb jednotlivým klientom. Namiesto toho, aby sa v ďalšom texte rozoberali opatrenia na zlepšenie kvality práve týchto individuálnych

služieb, spomínajú sa v texte celoslovensky vychádzajúce masovokomunikačné prostriedky a vývesné tabule. O tom, ako plánuje Sociálna poisťovňa zlepšiť kladný vzťah klientov prostredníctvom kvality individuálnych služieb, sa materiál nezmieňuje.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený. Ďalšie, súvisiace opatrenia sú uvedené v ďalších častiach materiálu.

K bodu 4.3.2.8. Opatrenia

Sociálna poisťovňa má zámer vybudovať edukačné centrum s regionálnou pôsobnosťou – Inštitút vzdelávania Sociálnej poisťovne s využitím štrukturálnych fondov EÚ. Z daného opatrenia nie je zrejmé, aké náklady si zriadenie nového inštitútu vyžiada (personálne, finančné vrátane spolufinancovania k EÚ prostriedkom, technické). Zároveň nie je jasný mechanizmus čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ pre Sociálnu poisťovňu, t.j. či Sociálna poisťovňa môže priamo čerpať štrukturálne fondy alebo len prostredníctvom kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Predmetné žiadam doplniť. **Uvedené považujem za zásadné.**

Pripomienka sa akceptuje, text bol upresnený s tým, že finančné náklady sú podobne ako pri iných rozsiahlych projektoch v príslušnej tabuľke kvantifikované zatiaľ rámcovo.

Na strane 18 – 20 absentuje systém prepojenia dosiahnutej úrovne kvalifikácie s kariérnym rastom a mzdovým ohodnotením, t.j. systém motivácie zamestnancov zvyšovať si kvalifikáciu.

Pripomienka sa akceptuje čiastočne. Definovanie a zavedenie systému prepojenia dosiahnutej úrovne kvalifikácie s kariérnym rastom a mzdovým ohodnotením je predmetom realizačnej etapy stratégie.

Na strane 19 navrhujem slová „právo sociálneho poistenia“ nahradiť slovami „právo sociálneho zabezpečenia“.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Na strane 20 v predposlednom odseku nie je jasné, prečo podporné programy na udržanie fyzického a duševného zdravia budú určené len pre zamestnancov od 62 rokov.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.3.1. Súčasný stav

V tomto bode a v iných bodoch, ktoré sa vzťahujú na efektívny výber poistného, by sa malo rovnako uvažovať aj s efektívnym výberom príspevkov, ktorý je jednou zo zverených činností Sociálnej poisťovni a nie je len v záujme samotných sporiteľov, ale aj v záujme Sociálnej poisťovne. Navrhujem uvedené premietnuť do textu.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.3.3. Strategický cieľ č. 1. – Platobná schopnosť poisťných fondov

Predkladateľ v tomto bode na str. 22 spomína negatívny ekonomický vývoj. Žiadam vysvetliť pojem negatívny ekonomický vývoj, nakoľko sa nestotožňujem s názorom predkladateľa a nepovažujem ekonomický vývoj v SR za negatívny skôr naopak. **Uvedené považujem za zásadné.**

***Pripomienka sa akceptuje.** Konštatovanie sa vzťahovalo na ekonomický vývoj Sociálnej poisťovne, text bol však nepresne naformulovaný. Pojem „negatívny ekonomický vývoj“ sa preto v texte vypúšťa*

K bodu 4.3.3.4. Opatrenia

Odporúčam doplniť opatrenie Zlepšenie výberu poisťného a úspešnosti vymáhania pohľadávok aj o ďalšie opatrenia, prostredníctvom ktorých by mohla Sociálna poisťovňa s tvorcom legislatívy spolupracovať pri zabezpečovaní platobnej schopnosti základných fondov.

Pripomienka sa akceptuje, text bol doplnený.

Na strane 23 odporúčam preformulovať text „...bude vo väčšej miere používať podanie návrhov na podozrenie zo spáchania trestného činu...“. Podľa môjho názoru by Sociálna poisťovňa mala podať podnet na spáchanie trestného činu vždy, keď takéto podozrenie má.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Na strane 23 sa ďalej uvádza, že bude mapovaná platobná schopnosť platiteľov a priebežne sledované výsledky ich hospodárenia. Podľa môjho názoru má Sociálna poisťovňa iba obmedzené zákonné možnosti mapovať platobnú schopnosť a hospodárske výsledky platiteľov poisťného. Sociálna poisťovňa by však mala mať ambíciu mapovať platobnú disciplínu platiteľov voči Sociálnej poisťovni, analyzovať a kategorizovať ich a diferencovať prístup k nim, o čo sa už snažia napr. daňové úrady. V každom prípade na uvedené činnosti treba zaviesť nové procesy s primeranou IT podporou.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Na strane 23 tohto bodu sa uvádza: „Je potrebné zdôrazniť, že aj v prípade dosiahnutia 100%-nej úspešnosti výberu poisťného by sa nezabezpečila solventnosť Sociálnej poisťovne v dôchodkovom poistení. Na riešenie krytia výpadku zdrojov spôsobeného zavedením kapitalizačného systému (II. pilier) budú potrebné aj viaceré legislatívne zmeny.“

Nesúhlasím s formuláciou predmetného odseku, ktorý zodpovednosť za nesolventnosť v dôchodkovom systéme nepriamo prisudzuje vzniku II. piliera. Príčin deficitného hospodárenia dôchodkového poistenia je viacero, preto zdôrazňovanie zodpovednosti II. piliera za negatívnu bilanciu Sociálnej poisťovne je podľa môjho názoru nevhodné. Zároveň analýza príčin deficitného hospodárenia nie je predmetom predloženého materiálu. Navrhujem vypustiť poslednú vetu v odseku a ponechať len všeobecnú konštatáciu, prípadne vypustiť celý odsek.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.3.5. Strategický cieľ č. 2 – Finančná a prevádzková efektívnosť

V tomto bode sa uvádza, že súčasťou vytvorenia integrovaného systému správy finančných tokov je zavedenie eura v podmienkach Sociálnej poisťovne. Zmena národnej meny a zavedenie eura je zásadná a celoštátna zmena s veľkým dopadom na organizáciu a IT systémy. Avšak nie je pravdou, že je súčasťou vytvorenia akéhokoľvek integrovaného systému správy finančných tokov, pretože zavedenie eura je nezávislé od toho, aký systém správy finančných tokov Sociálna poisťovňa používa, a či vôbec nejaký používa.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.3.6. Opatrenia

Na strane 24 sa v texte uvádza, že k optimalizácii nákladov prispeje investičná činnosť orientovaná na umiestnenie všetkých útvarov vo vlastných budovách a vylúčenie prenájmov. Podľa môjho názoru nemusí byť výstavba budov cestou optimalizácie nákladov. Takou cestou by mohlo byť napríklad zlučovanie pobočiek, zjednodušenie procesov, redukcia zamestnancov, automatizácia činností, sťahovanie do lacnejších sídiel, predaj vlastného majetku a pod. Odporúčam hľadať aj iné opatrenia k optimalizácii nákladov.

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Na strane 24 v rámci opatrenia „Integrovaný systém správy finančných tokov“ žiadam doplniť do textu, že okrem integrácie systémov Sociálnej poisťovne so systémom Štátnej pokladnice je vhodná integrácia aj s inými informačnými systémami Ministerstva financií SR a tiež s daňovým informačným systémom vo väzbe na zámer budúceho zjednotenia daní, cieľ a odvodov. **Zásadná pripomienka.**

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

K bodu 4.3.4.1. Súčasný stav

Na strane 25 sa uvádza, že „...absentuje ale komplexný procesný model činností celej inštitúcie a preto nemožno hovoriť o jej optimálnom fungovaní a o efektívnom priradení zdrojov procesom“. Toto konštatovanie považujem za kľúčový bod, na ktorom by mala stáť celá táto stratégia. Žiaľ, neuvádza sa konkrétne, ako tento stav zmeniť. Stratégia sa témou vo všeobecnosti zaoberá, ale nevenuje jej taký priestor, aký si problematika zasluhuje. Pokiaľ si to Sociálna poisťovňa uvedomuje, musí jej primárnym strategickým cieľom byť popísanie a optimalizácia procesov, čo v konečnom dôsledku povedie k redukcii nákladov a k reforme organizácie. V zmysle uvedeného odporúčam venovať v stratégii väčšiu pozornosť práve tejto kľúčovej téme.

K bodu 4.3.4.6. Opatrenia

Na strane 31 časť „Reengineering a alignment pracovných procesov“ odporúčam používať slovenské výrazové prostriedky, ale predovšetkým upozorňujem, že táto kľúčová problematika je rozpracovaná len príliš všeobecne. Stratégia by pritom mala byť založená len na tejto časti a mala by podrobnejšie sledovať postup: model procesov > odstránenie redundancií > optimalizácia

procesov > optimalizácia organizačnej štruktúry > podpora procesov zo strany IT > zavedenie nových procesov > meranie výkonnosti procesov > kontrola kvality procesov > ďalšie optimalizačné opatrenia > redukcia nákladov > dosiahnutie solventnosti > zrýchlenie a skvalitnenie individuálnych služieb > dobrý obraz Sociálnej poisťovne vo verejnosti. Táto stratégia však ide opačným postupom. Túto pripomienku treba zohľadniť v celom texte stratégie. **Uvedené považujem za zásadné.**

***Pripomienka sa neakceptuje.** Tento problém bol Sociálnou poisťovňou identifikovaný, je organickou súčasťou stratégie, ale jeho jednostranná preferencia by znamenala zúžený pohľad na stratégiu organizácie takého rozsahu a zamerania akou je SP, ktorá nemôže byť postavená len na jednej prioritnej osi – Vnútorne procesy. Dôvody a súvislosti sú v materiáli na viacerých miestach vysvetlené.*

Predkladaný materiál nie je vykonávacím projektom. V pripomienke správne uvedená postupnosť (čiastkových) aktivít bude predmetom viacerých úloh a projektov v etape implementácie tejto časti stratégie, zameraných na vybudovanie komplexného procesného modelu inštitúcie.

K bodu 5. Zdroje pre realizáciu stratégie

V tabuľkách na str. 34, ktoré uvádzajú tvorbu správneho fondu, sa automaticky predpokladá lineárny rast prevádzkových nákladov a miezd. Podľa môjho názoru nemusia prevádzkové náklady ani mzdové náklady lineárne rásť, najmä ak sa prijímú racionalizačné opatrenia v smere zefektívnenia procesov a využitia ľudských zdrojov. Stratégia však takýmto opatreniam venuje príliš málo pozornosti. Odporúčam aj vo väzbe na predchádzajúcu pripomienku hľadať a doplniť do textu možnosti zníženia nákladov na správu.

***Pripomienka sa akceptuje čiastočne.** Materiál bol upravený, ale požadovaný rozsah spracovania nie je predmetom stratégie Sociálnej poisťovne. Vzhľadom na svoju zložitosť je problematika komplexne spracovaná v materiáli „Informácia o stave pripravenosti Sociálnej poisťovne na plnenie zverených úloh a návrh na riešenie pretrvávajúcich problémov“ predloženom na rokovanie vlády Slovenskej republiky.*

Z dôvodu sprehľadnenia potreby zdrojov a ich porovnania žiadam v tabuľkách doplniť údaje za rok 2006, ako aj uviesť počet zamestnancov Sociálnej poisťovne, priemernú mesačnú mzdu zamestnancov v jednotlivých rokoch a medziročný nárast jednotlivých ukazovateľov. **Uvedené považujem za zásadné.**

Pripomienka sa akceptuje, text bol upravený.

Vo všeobecnosti k materiálu

Materiál nedostatočne pomenúva súčasné nedostatky v činnosti Sociálnej poisťovne, návrh zásadných zmien, ktorými sa sleduje ich odstránenie a spôsob merania kvality vykonávaných činností.

Materiál na viacerých miestach zdôrazňuje potrebu zvýšenia motivácie ľudského kapitálu prostredníctvom zvyšovania odmeňovania. Súhlasím s tézou, že

kvalitný a produktívny zamestnanec má byť adekvátne odmeňovaný. Naplnenie materiálom stanovených cieľov v oblasti elektronizácie, IT systémov, vzdelávania a pod. by malo automaticky viesť k rastu produktivity práce a teda potrebe nižšieho počtu zamestnancov v budúcnosti. Domnievam sa, že jedným z cieľov Sociálnej poisťovne by teda malo byť nielen zvyšovanie odmeňovania, ale aj prípadná racionalizácia počtu zamestnancov.

Pripomienka sa akceptuje čiastočne, text bol v jednotlivých prípadoch upravený.

Súčasťou predloženého materiálu nie je doložka finančných dôsledkov. V zmysle § 33 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov musia všetky materiály predkladané na rokovanie vlády a národnej rady obsahovať predpokladané finančné dôsledky na rozpočet verejnej správy na bežný rok a tri nasledujúce rozpočtové roky. Zároveň súčasťou finančných dopadov musia byť aj návrhy na úhradu zvýšených výdavkov, resp. úbytku príjmov. Uvedené žiadam doplniť. **Zásadná pripomienka.**

Pripomienka sa akceptuje, materiál bol doplnený.

Vzhľadom na nepriaznivý vývoj I. a II. piliera vo vzťahu k rozpočtu verejnej správy žiadam o doplnenie konkrétnych opatrení nevyhnutných na stabilizáciu rozpočtu Sociálnej poisťovne. **Uvedené považujem za zásadné.**

Pripomienka sa neakceptuje, je nad rámec pôsobnosti Sociálnej poisťovne, ako inštitúcie zodpovednej za výkon sociálneho poistenia.

S úctou

Vážený pán
Ing. Ján POČIATEK
minister
Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Príloha: Upravený návrh strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne